מטעמי תורת חיים

פרשת בחוקותי – ישיבת ישראל בחוץ לארץ

הקב"ה גזר שאם ישראל לא ישמעו בקולו אז הם ייענשו ביציאה מארץ ישראל אל חוצה לארץ לבין אומות העולם שנאמר "וְנָתַתִּי אֶת עָרֵיכֶם חָרְבָּה וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם: וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ: וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה בַגּוֹיִם וַהֲרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה" (ויקרא כו, לא - לג). אך ה' יתברך הבטיח "**וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם**: וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיֹת לָהֶם לֵאלֹקִים אֲנִי ה'" (ויקרא כו, מד - מה).

ויש להתבונן, במה שונה ישיבתם של עם ישראל כאשר הם בחוץ לארץ מפוזרים בין אומות העולם לבין ישיבתם בארץ ישראל הקדושה?

ה' יתברך משפיע בארץ ישראל לבדו ובחוץ לארץ דרך השרים הרוחניים

כל חלק מהארצות בעולם ניתן לאחת מהאומות כפי שנאמר על בני לוט "כִּי לִבְנֵי לוֹט נָתַתִּי אֶת עָר יֶרֶשָׁה" (דברים ב, ט) כלומר ש"עָר" ניתנה דווקא לבני לוט. וכן נאמר "כִּי יֶרֶשָׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת הַר שֵׂעִיר" (דברים ב, ה), כלומר ש"הַר שֵׂעִיר" ניתן דווקא לאומה של עשו. **וכל זה מורה על ייחוס של הארץ עִם האומה השוכנת בה. והטעם בזה, לפי שהשר הרוחני** (יחסד לאברהם' מעין ג נהר יז ד"ה 'דע כי כל חלק וחלק') **מבין שבעים השרים של מעלה** (יפרקי דרבי אליעזר' פרק כד) **השולט על אותה האומה** (יפרקי דרבי אליעזר' פרק כד, 'חסד לאברהם' מעין ג נהר יז ד"ה 'דע כי כל חלק וחלק') **ועל לְשׁוֹנָהּ** (יפרקי דרבי אליעזר' פרק כד, 'חומת אנ"ך' להחיד"א פרשת נח אות יז בשם רבינו אפרים) **יש לו יחס להשפיע דווקא בחלק הארץ ההיא** (יחסד לאברהם' מעין ג נהר יז ד"ה 'דע כי כל חלק וחלק' ועיי"ש עוד בזה) **ולְחַלֵּק להם במנה אחת כפי מה שהשפיעו עליו מלמעלה לאותה האומה הנמצאת בחלקו** (ישער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן תקפח ד"ה 'ההבדל שיש' בשם המבי"ט בספרו בית אלקים) (להרחבה על עניין השרים הרוחניים של אומות העולם ראה מאמרינו לפרשת בהעלותך – 'שבעים הזקנים').

אך בארץ ישראל השייכת לעם ישראל, ממונה עליה ה' אלוקים (יחסד לאברהם' לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א מעין ג נהר יז ד"ה 'דע כי כל חלק וחלק' ועיי"ש) **בכבודו ובעצמו, והוא המשפיע בארץ ישראל בלי שום אמצעי אחר** (יבית אלקים' להמבי"ט שער התפילה פרק ה' ד"ה וענין קביעות) **ונותן להם כפי חסרונם הצריך להם דְּבַר יום ביומו** (ישער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן תקפח ד"ה 'ההבדל שיש' בשם המבי"ט בספרו בית אלקים), **וזה מה שנאמר עליו "וְיֹרֵם אֶת מִשְׁפַּט אֱלֹקֵי הָאָרֶץ"** (מלכים ב' יז, כז) (ישער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן שן ד"ה 'וכבר ידעת שא"י' מהרשב"א) **וכן שנאמר "לה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ"** (תהלים כד, א). כלומר ה' יתברך הוא השולט בארץ והוא המממלא גם את אוירה של ארץ ישראל, בלי אמצעי של שֹׂר רוחני (יספר הליקוטים' למחבר 'סדר הדורות' ר' יחיאל היילפרין ערך חמה אות כא בשם המגלה עמוקות), כי הקב"ה לא מסר את הארץ לאף שֹׂר משרי מעלה אשר חלק אותם לכל העמים (ישער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן שן ד"ה 'וכבר ידעת' מהרשב"א). לכן הקב"ה נקרא כלפי עם ישראל בשם 'אלוקי ישראל' לפי שאלהותו היא מעליהם, וביחס לאומות העולם הקב"ה נקרא 'אלקי האלקים' לפי שמעליהם יש 'אלוהים' שהוא השר הרוחני ומעליו מושל ה' יתברך הנקרא 'אלוקי האלוקים' (יבן יהוידע' למחבר הבן איש חי על גמ' כתובות דף קי ע"ב ד"ה וכי כל שאינו).

וזה היה כוונת משה רבינו שאמר "וּבַמֶּה יִוָּדַע אֲפוֹא כִּי מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכֹּל הָעָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (ישער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן שן ד"ה 'וכבר ידעת שא"י' מהרשב"א) **שהיא השראת השכינה עלינו** (עפ"י גמ' ברכות דף ז ע"א ד"ה בשם ר' יוסי). וזה מה שאמר ה' לבני ישראל "לָתֵת לָכֶם אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹקִים" (ויקרא כה, לח) **כלומר שהוא רצה לתת לישראל "אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן" על מנת להיות להם "לֵאלֹקִים", שכך יהיו ראויים לקבל ממש את השפעתו** (יבית אלוקים' להמבי"ט שער התפילה פרק ה' ד"ה וענין היות קביעות). וכן מטעם זה נאמר לאברהם בסמיכות הפסוקים "לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹקִים וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ: וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹקִים" (בראשית יז, ז – ח) ('צרור המור' פרשת ויצא ד"ה ולא ראו שהיושב בחוצה) **וזה גם הסיבה שכאשר ברח דוד מפני שאול המלך עד שנאלץ לצאת מארץ ישראל, הוא אמר "כִּי גֹרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה' "** (שמואל א' כו, יט) **כלומר מארץ ישראל שהיא נחלתו של ה'** (ספר 'ציוני' לר' מנחם ציוני פרשת ויקרא על הפסוק 'ומזרעך לא תתן להעביר למולך', 'צרור המור' פרשת ויצא ד"ה ולא ראו שהיושב בחוצה).

בתקופת בית המקדש הראשון רוב השפע ירד על ישראל שישבו בארץ

כשהיו עם ישראל בארץ ישראל ('זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה והשתא) **בזמן בית המקדש הראשון, ועוד לא טימאו את הארץ** ('זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה ואי תימא), **אז היו ישראל ניזונים בשפע 'משולחנו של מקום'** ('זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה כגוונא) **בכל מיני טובות מאת הקב"ה** ('אמרי נועם' לר' מאיר מדזי'קוב תחילת פרשת פקודי ד"ה 'אלה פקודי' מהרמב"ן) **בלי שום אמצעי** ('אור החמה' על 'זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה 'יה' אמר' מהרא"ג) **רק דרך 'שער השמים' הנמצא דווקא בארץ ישראל** ('שער החצר' סימן קכו ד"ה אי נמי) **'והשארית' שנותרה מהשפע שירד לישראל היה מזין את שאר אומות העולם** ('זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה כגוונא) **על ידי שבעים השרים הרוחניים שלהם** ('אור החמה' על 'זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה 'יה' אמר' מהרא"ג). והדבר נרמז בקרבנות של חג הסוכות כאשר היו מקריבים שבעים פרים כנגד שבעים אומות העולם, והיה סדר הקרבת הפרים במספר הולך ומתמעט מיום ליום, **לרמוז על מיעוט השפע שנוטלים אומות העולם** ('אור החמה' על 'זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה 'ועשית שלחן' מהרמ"ק). **מיעוט זה גרם לכך ששלטונם של אותם המלכים ששלטו אז בחוץ לארץ לא היה חזק** ('זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה ואי תימא).

ארץ ישראל היתה מחלקת חיים ושפע לכל העולם כאשר היא היתה נוטלת חלק בראש והשארית היה יוצא לכל העולם ('שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן קכו ד"ה אי נמי) על דבר זה אמר הנביא "הִנֵּה עֲבָדַי יֹאכֵלוּ וְאַתֶּם תִּרְעָבוּ" ('ישעיה סה, יג) כלומר ישראל שהם עבדי ה' הם אלו שבעיקר היו אוכלים, והשארית המעטה שנותרה ניתנה לגוים ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה). ועליהם גם רמז דוד המלך כשאמר "יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סָבִיב לָהּ" (תהלים קכה, ב), **"הָרִים" הם אותם שבעים שרים רוחניים של האומות העומדים מחוץ ל"יְרוּשָׁלַיִם" ומקיפים "סָבִיב לָהּ", על מנת לקבל שפע להחיות את האומה שלהם** ('תפארת שלמה' ליקוטים פרשת בלק במדבר כב, ד ד"ה 'עתה ילחכו הקהל'). אמנם עבור ישראל ריבוי השפע הישיר מהקב"ה היה מביא אותם באותה העת לטהרה ויראה חכמה ומדע, והיה מאפשר להם לשמור את המצוות בקלות כאשר 'רוח הטומאה' היתה נכבשת לפניהם ('יערות דבש' חלק א' דרוש א' ד"ה וכבר אמרתי כי באמת).

אך כאשר ישראל חטאו אז השפע המושפע עליהם בארץ ישראל מיד הסתלק והיה כלֹא היה. **ומשום כך הוכרחו ישראל לבוא בגוֹלה בין העמים, כי הגוים ממשיכים לקבל שפע מהשר שעליהם, ואז גם ישראל שברשותם ניזונים משפע האומות, ועל ידי כן הם יכולים לסבול ולא כָּלִים בעוונם**

מהסתלקות השפע. וזה פירוש הפסוקים "אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ וְאֵינָם וַאֲנַחְנוּ עֲוֹנֹתֵיהֶם סָבָלְנוּ: עֲבָדִים מָשָׁלוּ בָנוּ" (איכה ה, ז), "אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ וְאֵינָם" – כלומר שאפילו על "חטא" הקל מ"עוון" הם הסתלקו מן העולם כי הוסר מהם השפע, "וַאֲנַחְנוּ" אף שיש עלינו "עוון" שהוא חמור עדיין יכולים לסבול, והטעם מפני ש"עֲבָדִים מָשָׁלוּ בָנוּ" כלומר שאנו תחת השׂרים הרוחניים של האומות שממשיכים להיות מושפעים ('שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן שט בשם 'פנים יפות' פרשת בהר סינ"). וזה גם מה שנאמר "וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם" (ויקרא כו, כד), **כלומר אף שנראה כי "בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם" הוא דין קשה, לא כן הוא, כי זהו חסד גמור על מנת שלא יִכָּלוּ בעוונם בהסתלקות השפע מארץ ישראל ולזה "לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים"** ('שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן שט).

כשישראל הם בחוץ לארץ את עיקר השפע שלהם מקבלים אומות העולם

ה' יתברך נותן את המטר בארץ ישראל כפי שנאמר "הַנֹּתֵן מָטָר עַל פְּנֵי אֶרֶץ וְשֹׁלֵחַ מַיִם עַל פְּנֵי חוּצוֹת" (איוב ה, י). ואילו ב"חוּצוֹת" שזה חוץ לארץ ('שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן תעה ד"ה 'אמר עוד' בשם הרב 'חן טוב') **הוא "שֹׁלֵחַ" על ידי שליח** (עפ"י 'עץ הדעת טוב' מכתב יד לר' חיים ויטאל אות קנב ד"ה אמר הקב"ה דפוס בירושלים שנת תשס"ח) **שהוא השׂר הרוחני של האומה** ('שער החצר' לר' דוד בן שמעון סימן תעה ד"ה 'אמר עוד' בשם הרב 'חן טוב'). והטעם שחוץ לארץ נקרא "חוּצוֹת" לפי שארץ ישראל היא העיקר ונקראת על שם כך 'ארץ' סתם, כי היא תכלית הכוונה. ואילו שאר המקומות בעולם כולם טפלים לה, לכן הם נקראים "חוּצוֹת" שהוא מלשון 'חוּץ' כי הם חוץ לעיקר ('שער החצר' סימן ש"ן ד"ה 'החכם הזה סבר' בשם הרשב"א בפירושו על גמ' תענית). **והיות שקבלת השפע בחוץ לארץ היא דרך השר הרוחני באותו המקום ולא מה' יתברך ממש, על כן העוברים עבירה בחוצה לארץ אינם נענשים מהר, בשונה מישראל הגרים בארץ ישראל שנענשים מהר** ('מאירת עיניים' לר' יצחק דמן עכו פרשת אחרי מות ד"ה לשמור כח) וזה נותן לישראל הגָּרִים בחוץ לארץ יותר פתח להמשיך בחטאיהם חלילה.

לאחר שגלו ישראל מארצם, כל השפע שהיה צריך להיות מושפע עליהם החל להיות מושפע על השׂרים הרוחניים של אומות העולם שישראל נמצאים אצלם בגלות ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה, 'חסד לאברהם' מעין ד נהר מז) **כי ה' לא רצה להפסיק את השפע היורד לעולם** ('אמרי נועם' לר' מאיר מדז'יקוב תחילת פרשת פקודי ד"ה 'אלא פקודי המשכן' מהרמב"ן), **וכך אומות העולם הם אלו שמשפיעים על ישראל** ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה, 'חסד לאברהם' לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א מעין ד נהר מז). **נתינת השפע לאומות העולם הוא טובת ישראל כדי שלא ייפסק השפע המגיע אליהם**, וכפי שאמר דוד המלך "נָתַתָּה שִׂמְחָה בְלִבִּי מֵעֵת דְּגָנָם וְתִירוֹשָׁם רָבּוּ" (תהלים ד, ח) שכאשר ישראל נמצאים בגלות ורואים כי "דְּגָנָם וְתִירוֹשָׁם" של אומות העולם שהם חיים בתוכם "רָבּוּ" כלומר מתרבים למרות שאינם ראויים להשפעות טובות מצד עצמם, אז יש "שִׂמְחָה בְלִבִּי" שלא פוסק השפע לירד לעולם והוא טובת ישראל ('אמרי נועם' לר' מאיר מדז'יקוב תחילת פרשת פקודי ד"ה 'אלה פקודי' מהרמב"ן). **אך משום כך ישראל שבגלות נקראים 'עובדי עבודה זרה בטהרה'** (ראה גמ' עבודה זרה דף ח ע"א בשם ר' ישמעאל) **לפי שהם גורמים לשפע לרדת בחוץ** ('טוב הארץ' לר' נתן שפירא דף יג ע"ב) **אצל השׂר שהם תחת ממשלתו** ('פרד"ס רימונים' להרמ"ק שער מהות והנהגה פרק יב דף מו ע"ב טור א, 'אור החמה' על זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה 'יוה' אמר' מהרא"ג).

דבר זה נקרא לישראל שהם הכניסו 'צלם בהיכל' בטהרה גמורה ('פרד"ס רימונים' להרמ"ק שער מהות והנהגה פרק יב דף מו ע"ב טור א) על ידי אותו השפע הטהור המושפע אל שׂרי אומות העולם, שמטרתו הוא שהם יָזוּנוּ את ישראל שמתחתם ('אור החמה' על זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה 'יוה' אמר' מהרא"ג). לכן גם אמרו רבותינו כי "כל הדר בחוצה לארץ כאילו עובד עבודת כוכבים" (ראה גמ' כתובות דף קי ע"ב), **משום שאז ישראל מקבלים את השפע מתחת יד השׂרים של האומות** ('טוב הארץ' לר' נתן שפירא מחבר ספר 'מצת שימורים' דף יג ע"ב) **וניזונים מהם** ('אור החמה' פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה 'ועשית שלחן' מהרמ"ק) **ועל ידי כן ישראל כביכול עובדים ל'אלהים אחרים'** ('טוב הארץ' לר' נתן שפירא בעל 'מצת שימורים' דף יג ע"ב), וזה מה שנאמר "וֶהֱפִיצְךָ ה' בְּכָל הָעַמִּים מִקְּצֵה הָאָרֶץ וְעַד קְצֵה הָאָרֶץ וַעֲבַדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים" (דברים כח, סד) ('צרור המור' פרשת כי תבוא ד"ה ועבדתם שם אלהים אחרים). וזה גם הטעם שכשנאלץ דוד המלך לצאת מארץ ישראל הוא תיאר זאת כעבודה זרה שנאמר "כִּי גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה' לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים" (שמואל א' כו, יט) **וזה מחמת שהוא היה צריך עתה לקבל את השפע דרך השׂר הרוחני** ('פרד"ס רימונים' להרמ"ק שער מהות והנהגה פרק יב דף מו ע"ב טור א).

עם כל זאת ישראל שבגלות לא יוֹנקים חלילה ממקום 'הטינופת' כלומר מצד הסטרא אחרא של אומות העולם, כי באמת כל ההשפעות שיש לאומות העולם נמשך רק על ידי תפלת ישראל והצדיקים שבחוץ לארץ אשר בשבילם נברא העולם, והם בתפילתם ממשיכים בראש השנה תיכף שנת שׂוֹבע שהעצים יתנו פירותיהם והארץ תיתן יבולה והגשמים יבואו בעתם. **לכן העיקר של השפע בחוץ לארץ הוא מצד הקדושה, וישראל צריכים לקבל מהם. ומה שהגויים מדמים בנפשם שהשפע הוא שלהם הרי שאינו כן באמת.** וכך היה עם יוסף במצרים, שהחייה את אֶחָיו ובניהם מהתבואות של המצריים ואף על פי כן ההשפעה היתה רק מיוסף (ראה רש"י בראשית מא, נה שיוסף היה גוזר ומרקיב התבואה למצריים). ועוד יותר כאשר בא יעקב אבינו למצרים בזכותו פסק הרעב שהיה צריך להמשיך עוד חמש שנים ולכלות את כל המצריים שהיו בארץ מצרים עד שהיו כולם נאבדים. **לכן מה שאומות העולם מרננים על ישראל שלקחו את ביזת מצרים וביזת הים באומרם "ישראל גזלנים הם!" באמת אינו כן, כי הכל שלהם הוא** ('אמרי נועם' לר' מאיר מדז'יקוב פרשת ויגש על הפסוק 'ויתן להם יוסף לחם בסוסים' ד"ה וזהו ויתן להם).

ואף יותר מכך, כי דבקות ישראל שבחוץ לארץ היא בשכינה השוכנת איתם בתוך טומאתם, כי אף שהקדושה מאירה לישראל שבחוץ לארץ דרך השר של האומה, הרי שהיא אינה דרך התלבשות אלא דרך העברה בעלמא, וכמשל אור החמה המאיר דרך זכוכית שהיא רק מאירה בה דרך העברה. **כך ישראל דבקים בשכינה הקדושה אף שהם שוכנים בחוץ לארץ תחת השרים. לכן הם נקראים 'עובדי עבודה זרה בטהרה' כי אף שהם תחת השׂר אבל יניקתם הוא בטהרה** ('של"ה הקדוש' חלק מצה עשירה דף טז ע"ב ד"ה מתחילה עע"ז היו אבותינו). אמנם אם אותם ישראליים ילכו מחוץ לארץ אל ארץ ישראל הרי שבאותה שעה יחשבו ל"עם ה' " כי הקב"ה משפיע בכבודו ובעצמו בארץ ישראל ('ברכת טוב' לר' משה נראל הכהן דף פט ע"ב ד"ה הקדמה נודעת) וכפי שנרמז בסמיכות הפסוקים "לַהֲיוֹת לְךָ לֵאלֹקִים וּלְזַרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ: וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנַעַן" (בראשית יז, ז – ח) ('משיב נפש' לר' שלמה אלקבץ על מגילת רות דף כא ע"ב ד"ה עוד יתבאר' באות ד'). וזה לעומתם ישראל הדרים בחוץ לארץ שה' יתברך אמנם משגיח עליהם אבל רק דרך השׂרים הרוחניים החיצונים לכן הם נקראים 'כמי שאין לו אֱלוֹהַ' ('ברכת טוב' לר' משה נראל הכהן דף פט ע"ב ד"ה הקדמה נודעת).

וכאשר השׂרים של אומות העולם מקבלים את השפע הרוחני, הם לוקחים את הטוב והמובחר שבו לאומה שלהם ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ מחבר שו"ת 'אורים ותומים' חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה) **ואז כל אותם גויים ערלים וטמאים שׂבעים בטוֹב נפשם משפע הפרנסות של ישראל** ('אמרי נועם' לר' מאיר מדז'יקוב פרשת ויגש על הפסוק 'ויתן להם יוסף לחם בסוסים') **ולישראל נותנים רק את השארית מעט שבמעט** ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ למחבר שו"ת 'אורים ותומים' חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה) **לינוֹק קצת מהם** ('אמרי נועם' לר' מאיר מדז'יקוב פרשת ויגש על הפסוק 'ויתן להם יוסף לחם בסוסים'). **כי השר מפרנס קודם כל את אומתו, ואת ישראל הוא מפרנס מהשארית** ('אור החמה' לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א על זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה 'ועשית שלחן' מהרמ"ק). וזה הטעם שהעיר צוֹר שבמלכות אדוֹם נבנתה על ידי חורבן בית המקדש כפי שנאמר "בֶּן אָדָם יַעַן אֲשֶׁר אָמְרָה צֹר עַל יְרוּשָׁלִַם הֶאָח נִשְׁבְּרָה דַּלְתוֹת הָעַמִּים נָסֻבָּה אֵלָי אִמְּלָאה הֶחֳרָבָה" ('יחזקאל כו, ב) (ראה גמ' פסחים דף מב ע"ב, ראה גמ' מגילה דף ו ע"א) ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה) כלומר שאמרה העיר צוֹר "אִמְּלָאה הֶחֳרָבָה" לפי שהיא התמלאה מחורבנה של ירושלים ('רש"י בגמ' פסחים דף מב ע"ב ד"ה 'אמלאה החרבה', רש"י בגמ' מגילה ו ע"א ד"ה 'אמלאה החרבה').

נמצא שכאשר יצאו ישראל לחוצה לארץ התהפך הדבר, את עיקר השפע קיבלו אומות העולם ואת השארית קיבלו ישראל (זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב סוף ד"ה והשתא) **למרות שכל מתן השפע הוא דווקא עבור ישראל** (יאגרא דכלה' פרשת בחוקותי ד"פ ותם לריק כחכם). **וכך הגויים נוטלים יותר שפע בזמן הגלות מאשר לפני הגלות** (יאור החמה' על זוהר פרשת תרומה דף קנב ע"ב ד"ה 'ועשית שלחן' מהרמ"ק). ועל זה אמר שלמה המלך "שָׁמֶנִי נֹטֵרָה אֶת הַכְּרָמִים כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי" (שיר השירים א, ו), "שָׁמֶנִי נֹטֵרָה אֶת הַכְּרָמִים" על היות ישראל בגלות בין האומות שאז משפיעים את השפע על האומות בארצות הטמאות, אך את "כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי" כי השפע לא יורד לישראל בארצם (יפרד"ס רימונים' לרמ"ק שער המהות וההנהגה פרק יב דף מו ע"ב טור א) וישראל שבגלות לא מתברכים כראוי (זוהר פרשת בלק דף רט ע"א ד"ה ואזלא האי). **ומתן עיקר השפע לאומות העולם מביא לכך שקשה לישראל הנמצאים בחוץ לארץ לעמוד מול יצר הרע ותש כוחם בעוונות הרבים** (יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א' דרוש א' ד"ה וכבר אמרתי כי).

בזמן שאומה אחת שולטת על ישראל היא מתעלה ומושלת בכל העולם

גלות ישראל אצל אומות העולם הביא לאותן האומות טובה ושלוה יתרה (עפ"י זוהר פרשת לך לך פד ע"ב ד"ה בסתר המדרגה). **והשפע הטוב שמקבלים לעצמן אותן האומות הביא לכך שיש להם חכמים גדולים ונבונים בחכמה ובחריפות, ושנמצאים בהם 'חסידי אומות העולם'** (יערות דבש' חלק א' דרוש א' ד"ה וכבר אמרתי כי). ולטעם זה פיזר הקב"ה את ישראל בין אומות רבות ולא הגלה אותם רק לאומה אחת כפי שהיה בגלות מצרים – על מנת שהשפע שמגיע לישראל יעבור דרך השׂרים הרוחניים של כל אומה ואז אותם האומות יקבלו ממנו אגב ישראל ויתקיימו, כי יש צורך באומות. **ובלעדי ישראל שחיים בתוכן לא היו אותן האומות מושגחות לטובה כי הֶבֶל המה** (יזהרי חמה' לר' אברהם גלאנטי על זוהר פרשת ויחי דף רמד ע"א ד"ה ביני עממיא כלומר בין עמים רבים).

כל אומה שגלו אליה רבים מישראל, התעלתה (יפרד"ס רימונים' להרמ"ק שער המהות וההנהגה פרק יב דף מו ע"ב טור א מרבותינו) **ושלטה על העולם. וזה נמשך כל עוד היא שלטה על ישראל, אך לאחר שיצאו ישראל מתוכה חזרה אותה האומה לשִׁפְלוּתָהּ.** וזה מה שאמרו רבותינו "כל המיצר לישראל נעשה ראש" (ראה גמ' גיטין דף נו ע"ב, ראה גמ' סנהדרין דף קד ע"ב) כלומר שעל ידי שישראל משועבדים תחת אותה האומה, אזי האומה עולה ונהיית לראש בעולם (ישער המצוות' להאר"י ז"ל פרשת ראה ד"ה וזה סוד אומרם). וזה היה חששם של בלק מואב ומדין, **שאם יכנסו ישראל לארץ ישראל אז השר שלהם לא יוכל יותר לקבל את השפע כמו בזמן שישראל נמצאים בארצו, ואז מואב ומדין יתבטלו לגמרי.** ועל כך נאמר "וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יְלַחֵכוּ הַקָּהָל אֶת כָּל סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחֹךְ הַשּׁוֹר אֵת יֶרֶק הַשָּׂדֶה" (במדבר כב, ד) (יתפארת שלמה' ליקוטים פרשת בלק במדבר כב, ד ד"ה 'עתה ילחכו הקהל').

כך היה כאשר עם ישראל היו בגלות בארץ מצרים, אומת מצרים התעלתה ושלטה בכל העולם (ישער המצוות' להאר"י ז"ל פרשת ראה ד"ה וזה סוד אומרם), לפי שכל השפע שירד לישראל היה ניתן לשׂרו של מצרים במטרה שישראל יִזּוֹנוּ, והשר לקח את רוב השפע לאומה המצרית ורק את המעט נתן לישראל שבארצו (יפרד"ס רימונים' להרמ"ק שער המהות וההנהגה פרק יב דף מו ע"ב טור א). **אמנם אחרי כן יצאו ישראל מארץ מצרים** (ישער המצוות' להאר"י ז"ל פרשת ראה ד"ה וזה סוד אומרם) **מתחת ידי השר** כפי שנאמר "אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹקֶיךָ אֹתָם לְכֹל הָעַמִּים תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם: וְאֶתְכֶם לָקַח ה' וַיּוֹצִא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבַּרְזֶל מִמִּצְרָיִם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה" (דברים ד, יט – כ), "'אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹקֶיךָ אֹתָם לְכֹל הָעַמִּים" – אלו השׂרים של מעלה השולטים על האומות, "וְאֶתְכֶם לָקַח ה' וַיּוֹצִא אֶתְכֶם" – שהוציא את ישראל מתחת רשות השרים של מעלה שהיו מסורים בידיהם בארץ מצרים, ולקחם תחת רשותו (ישער החצר' סימן תקפ"ח ד"ה 'ההבדל שיש' בשם המבי"ט בספר 'בית אלקים'). **וכשיצאו ישראל משם ניטלה חיותם של המצריים מתוכם והם הושפלו** (ישער המצוות' להאר"י ז"ל פרשת ראה ד"ה וזה סוד אומרם).

וכן היה בגלות בבל שכאשר גלו ישראל לשם היא התעלתה ומשלה בכל העולם. וכן היה במלכויות מָדַי ויון שהתעלו ומשלו בעולם כל זמן שישראל היו אצלם בגלות, וכשישראל יצאו מארצם הם נפלו (ישער המצוות' להאר"י ז"ל פרשת ראה ד"ה וזה סוד אומרם). מטעם זה שלטונם של אומות העולם לא סר אף בזמן שנבנה כבר בית המקדש השני, כי ישראל היו עדיין משועבדים למלכי אומות העולם והשפע של השכינה הגיע אל אותן האומות (זוהר פרשת לך לך דף פד ע"ב ד"ה 'תא חזי'). **כמו שהיה בעיר 'אלכסנדריה' של מצרים, כאשר רבים מבני ישראל עדיין היו חיים שם בזמן שבית המקדש השני היה קיים, ולכן היא היתה אז מרכז חשוב בעולם** (ראה גמ' סוכה דף נא ע"ב). **וכן הוא בכל גלות וגלות וגם בגלות האחרונה שהיא גלות אדוֹם,** שהקב"ה שׂם את השפע בידי אומתו של עשו שאצלה נמצאים רבים מעם ישראל, והשר שלה הוא זה שמשפיע לעם ישראל בארצות אדוֹם (יערות דבש' חלק א' דרוש א' ד"ה אבל באמת גם זה). **כעין זה היה בארץ ספרד לפני יותר מחמש מאות שנה, שכל זמן שהיו עם ישראל חיים בתוכה היא היתה מַעֲצָמָה חזקה וחשובה.** אמנם לאחר שהוציאו צו גירוש לכל יהודי ספרד וסיימו לגרשם מארצם בעת 'גירוש ספרד' בשנת ה'רנ"ב, **הלכה ספרד וירדה מרום מעמדה עד שהפכה ללא חשובה בעולם.**

כל אחד מישראל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוקים

כיון שבחוצה לארץ שולטים השׂרים הרוחניים אזי הם מהווים כמו מחיצה בין ישראל לבין בורא העולם, מה שאין כן בארץ ישראל שישראל מושפעים מאתו יתברך ואין את המחיצה של השר הרוחני. לכן אמרו רבותינו 'שכל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה' (ראה גמ' כתובות דף קי ע"ב) (יבית אלקים' שער התפילה פרק ה' ד"ה וענין היות קביעות) **כי הוא נתון תחת שבעים השרים של האומות** (יעץ הדעת טוב' מכתב יד לר' חיים ויטאל בחלק ליקוטים אות קיח דפוס בירושלים שנת תשס"ח). **שהם מקור העבודה זרה.** אך לעומתם ארץ ישראל היא תחת הנהגת ה' יתברך שנאמר "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד" (דברים יא, יב) ובה עיקר משכן השכינה אף בזמן החורבן, שהרי עיקרה של השכינה לא זזה מכותל מערבי. לכן קבלת אלהותו יתברך היתה גם תלויה בכניסה לארץ ישראל, וכשחטאו המרגלים וסירבו להיכנס לארץ באומרם "נִתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה" (במדבר יד, ד) דרשו רבותינו כי "רֹאשׁ" היא עבודה זרה. שהמואס בירושת הארץ ובוחר בחוץ לארץ הוא כעובד עבודה זרה שלא מקבל אלהותו יתברך (יצור הקודש' על בראשית רבה מו, ז ד"ה ר' יודן).

וכאשר שבט ראובן גד וחצי מנשה הלכו לנחלתם שבעבר הירדן, הם בנו מזבח גדול במקומם כפי שנאמר "וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן לָלֶכֶת אֶל אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶל אֶרֶץ אֲחֻזָּתָם אֲשֶׁר נֵאֲחֻזוּ בָהּ עַל פִּי ה' בְּיַד מֹשֶׁה: וַיָּבֹאוּ אֶל גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן **וַיִּבְנוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה שָׁם מִזְבַּח עַל הַיַּרְדֵּן מִזְבֵּחַ גָּדוֹל לְמַרְאֶה**" (יהושע כב ט – י). הם עשוהו לזיכרון וסימן על דבקותם בה' אלקי ישראל על אף היותם בחוץ לארץ, ולא עשוהו למטרת הקרבת קרבנות כפי שאמרו "עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ אַחֲרֵינוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת ה'" (יהושע כב, כז), ועל ידי זה גם רצו שלא יאמרו לבניהם אחריהם "מַה לָּכֶם וְלה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל" (יהושע כב, כד) (יעיני העדה' למחבר ספר 'שבט מוסר' פרשת מטות ד"ה וגדרות שנים וסימן).
אך למעשה, משום ששנים וחצי השבטים היו עומדים בארץ טמאה שהדר שם הוא כעובד עבודה זרה לכן הם מיד נחשדו שהמזבח שעשו היה לעבודה זרה, כפי שאמר להם פנחס ועשרת הנשיאים "מָה הַמַּעַל הַזֶּה אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בֵּאלֹקֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי ה' בִּבְנוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרָדְכֶם הַיּוֹם בה'" (יהושע כב, טז) (יצרור המור' פרשת ויצא ד"ה ולא ראו שהיושב בחוצה).

וכאשר משה רבינו דיבר אל עם ישראל העומדים להיכנס לארץ ישראל הקדושה, **הוא הזכיר את ה' יתברך במקומות רבים בלשון "ה' אֱלֹקֶיךָ" ולא הכליל את עצמו עמהם לומר "ה' אֱלֹקֵינוּ"** כגון בפסוק "כִּי יַכְרִית ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם וְיָשַׁבְתָּ

בְּאַרְצָם" (דברים יב, כט) וכן "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ" (דברים כו, א), והטעם שנקט משה רבינו דווקא בלשון זו היא לפי 'שכל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה' (ראה גמ' כתובות דף קי ע"ב), כלומר משה ידע שהוא עתיד להישאר בחוצה לארץ ולא יזכה להיכנס לארץ ישראל ואילו שאר עַם ישראל כן יזכו להיכנס לארץ ישראל, **לכן הוא לא ציוה על ארץ ישראל בלשון "ה' אֱלֹקֵינוּ" כלומר שמכליל גם את עצמו כי הוא 'דומה כמי שאין לו אלוֹהַ' שהרי נשאר בחוץ לארץ, אלא רק אמר "ה' אֱלֹקֶיךָ" כלפי אותם אלו שהיו עומדים להיכנס לארץ שהם כן 'כמי שיש לו אלוֹהַ'** (זוהר פרשת יתרו דף עט ע"ב ד"ה אמר רבי יצחק וד"ה ומשה לא קאמר). וכן כאשר יעקב אבינו הלך מארץ ישראל לחוץ לארץ הוא אמר "וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹקִים" (בראשית כח, כא), **כי כוונתו היתה שהוא יוצא לחוץ לארץ אל תחת ממשלת השרים הרוחניים ולכן הוא 'דומה כמי שאין לו אלוה', אך כשישוב לארץ ישראל שוב יחשב לו ה' "לֵאלֹקִים"** (ילב אריה' לר' יהודה אריה ליב האשקי פרשת ויצא אות יח).

תפילותיהם של עם ישראל בחוץ לארץ עולות רק דרך ארץ ישראל

כאשר ישראל נמצאים בחוצה לארץ אין דרך לעלות את תפילתם לפי שבחוצה לארץ הכל סתום אצל השמים, שאין שערי שמים פתוחים אלא בארץ ישראל. **ועוד ישנם כמה מערערים וכמה מקטרגים העומדים בחוצה לארץ בין שמים וארץ, ומקטרגים על תפילות הציבור וכל שכן על תפילות היחיד של ישראל,** והם נעשים כמו כותל ומחיצה המפסיקה בין ישראל לאביהם שבשמים ונקראים בשם "עָנָן" שעליהם נאמר "סַכּוֹתָה בֶעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה" (איכה ג, מד). **וגם שֹׂרֵי האומות הרוחניים שישראל נמצאים בחוצה לארץ תחת רשותם אינם מסייעים לישראל בכלום על מנת להעלות את תפילתם** ('שערי אורה' השער השני הספירה התשיעית ד"ה וכל אלו הדברים שאמרנו בתפילת יחיד, 'תולעת יעקב' סוד תפילות מעומד ד"ה ובמדרשו של רשב"י) **ואף מפריעים להם** (עפ"י 'נזר הקודש' על בראשית רבה כח, ד דף קלו ע"א טור ב).

לכן מה שה' יתברך מתאוה לתפילתם של צדיקים שבשל כך היו האמהות הקדושות עקרות (ראה גמ' יבמות דף סד ע"א) **הוא דווקא בארץ ישראל שהיא הארץ הקדוֹשה אשר ה' דורש, מה שאין כן בארצות האומות אשר תחת ממשלת השרים.** לפי זה מובן מדוע כאשר רחל אמנו שהיתה עקרה אמרה ליעקב אבינו "הָבָה לִּי בָנִים וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי" (בראשית ל, א) כשכוונתה היתה שהוא יתפלל עליה (ראה 'תרגום יונתן' בראשית ל, א, וכן רש"י שם), יעקב אבינו ענה לה "הֲתַחַת אֱלֹקִים אָנֹכִי" (בראשית ל, ב) כלומר כוונתו היא שאין הם נמצאים בארץ ישראל "תַּחַת אֱלֹקִים" ושלטונו, אלא בחוץ לארץ תחת ממשלת השרים, **לכן בוודאי הקב"ה לא נתן לה את העקרות בשביל שיתפללו לפי שזה שייך רק למי שגר בארץ ישראל שהוא חלק ה'** ('של"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשת ויצא ד"ה 'אשר בזה מובן ענין' ועי"ש עוד בהמשך דבריו הנפלאים).

אמנם העצה כדי להעלות את התפילות של בני חוצה לארץ לפני ה' יתברך היא על ידי שיישלחו אותן מחוץ לארץ לירושלים, וכשיגיעו לירושלים ולמקום בית המקדש משם הם כבר יעלו למעלה ('שערי אורה' לר' יוסף ג'יקיטילא השער השני הספירה התשיעית ד"ה וכל אלו הדברים שאמרנו בתפילת יחיד, 'של"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשת ויצא ד"ה וזאת מלפנים בישראל). כי ארץ ישראל עומדת בקדוֹשתה אפילו בעת חורבנה, כפי שנאמר (צרור המור' פרשת ויצא ד"ה ולא ראו מה שעשה משה) על הר ציון וירושלים (רש"י תהלים פז, א) "לִבְנֵי קֹרַח מִזְמוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ: אֹהֵב ה' שַׁעֲרֵי צִיּוֹן מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב: נִכְבָּדוֹת מְדֻבָּר בָּךְ עִיר הָאֱלֹקִים סֶלָה" (תהלים פז, א – ג), **ושם מוכנות להיכנס תפילות ישראל לשמים** שנאמר "מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם" (בראשית כח, יז) ('צרור המור' פרשת ויצא ד"ה ולא ראו מה שעשה).

דבר זה גילה שלמה המלך עליו השלום כאשר התפלל על ישראל לאחר שנבנה בית המקדש ואמר שאין תפילת חוצה לארץ עולה למעלה במקום שמתפללים אלא היא קודם עולה לארץ ישראל ומשם לירושלים ומשם למקום בית המקדש, ורק אז היא עולה למעלה. וזאת היתה תפילתו של שלמה המלך לפני ה' יתברך "כִּי יֶחֱטְאוּ לָךְ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא יֶחֱטָא וְאָנַפְתָּ בָם וּנְתַתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם שֹׁבֵיהֶם אֶל אֶרֶץ הָאוֹיֵב רָחוֹקָה אוֹ קָרוֹבָה: וְהֵשִׁיבוּ אֶל לִבָּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ שָׁם וָשֻׁבוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שֹׁבֵיהֶם לֵאמֹר חָטָאנוּ וְהֶעֱוִינוּ רָשָׁעְנוּ: וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל לְבָבָם וּבְכָל נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אֲשֶׁר שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבוֹתָם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתִי לִשְׁמֶךָ" (מלכים א' ח, מו – מח). וביקש שלמה המלך שאם ישראל יעשו כך, הוא יתברך ישמע את תפילתם שנאמר "וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ אֶת תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם" (מלכים א' ח, מט) ('שערי אורה' השער השני הספירה התשיעית ד"ה וכל אלו הדברים שאמרנו).

מטעם זה כל עם ישראל שיצאו לגלות ונמצאים בארבע כנפות הארץ מתפללים לכיוון ירושלים. כלומר כל אותם אלו שנמצאים בגלות לצד מזרח מתפללים לצד מערב אל מול ירושלים, וכל אותם אלו שהם בגלות לצד צפון מתפללים כשפניהם לצד דרום אל מול ירושלים וכן הלאה. **ונמצא כי כל ישראל מתפללים בארץ גלותם ומשלחים תפילותיהם לירושלים ולבית המקדש. ומשם התפילות עולות לפני ה' יתברך** ('שערי אורה' ד"ה וכל אלו הדברים שאמרנו בתפילת יחיד, 'תולעת יעקב' סוד תפילות מעומד ד"ה ובמדרשו של רשב"י. וראה 'של"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשת ויצא ד"ה זאת מלפנים בישראל) **בדרך ישרה בלי מונע ומעכב כי שם זה 'שער השמים', ולא נמצאים שם תחת שום שֹׂר רוחני אלא רק תחת רשותו של מקום** ('תולעת יעקב' סוד תפילות מעומד ד"ה ובמדרשו של רשב"י). כך עשה דניאל עליו השלום כשהיה נמצא בגלות בבל שנאמר "וְכַיּוּן פְּתִיחָן לֵהּ בְּעֲלִיָּתֵהּ נֶגֶד יְרוּשְׁלֶם וְזִמְנִין תְּלָתָה בְיוֹמָא הוּא בָּרֵךְ עַל בְּרְכוֹהִי וּמְצַלֵּא וּמוֹדֵא קֳדָם אֱלָהֵהּ" (דניאל ו, יא) **ופירושו שהיה לדניאל חלונות פתוחים בעלייתו נגד ירושלים, והיה שלש פעמים ביום כורע שם על ברכיו ומתפלל ומודה לפני אלוקיו** ('שערי אורה' השער השני הספירה התשיעית ד"ה וכל אלו הדברים שאמרנו בתפילת יחיד, 'תולעת יעקב' סוד תפילות מעומד ד"ה ובמדרשו של רשב"י).

הקב"ה שָׂם זמן קצוב לחשֹׁכות גלותם של ישראל הנמצאים תחת שלטון האומות (זוהר פרשת מקץ דף קצד ע"א ד"ה ויהי מקץ), **והוא היום שעליו נאמר "עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים"** (שיר השירים ב, יז) **אשר בו עתיד להסתיים שלטון האומות על ישראל** (זוהר פרשת שמות דף יז ע"א ד"ה רבי יצחק פתח) ויחזור לישראל השפע שעיקרו בא לעולם רק בשבילם ובחטאם עבר מהם אל אומות העולם ('אמרי נועם' לר' מאיר מדז'יקוב תחילת פרשת פקודי ד"ה 'אלה פקודי' מהרמב"ן). **וכשיִמָּנַע מאומות העולם כל ההשפעה שלהם אז ממילא תסור גם חכמתם שנאמר "הֲלוֹא בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם ה' וְהַאֲבַדְתִּי חֲכָמִים מֵאֱדוֹם וּתְבוּנָה מֵהַר עֵשָׂו"** (עובדיה א, ח) ('יערות דבש' חלק א' דרוש א' ד"ה וכבר אמרתי כי באמת) **ואז הקב"ה ישליך את חמתו על השרים הרוחניים כפי שמבקשים בהגדה של פסח 'שפוֹך חמתך אל הגוים'** ('גאולת עולם' להחיד"א על ההגדה ד"ה שפך חמתך). ויתבטלו השרים הרוחניים ועמהם גם הכוח להשתעבד תחתם ('נזר הקודש' על בראשית רבה יא, ח דף נח ע"א ד"ה ובקצת גרסאות) **וכל האומות שהיו נמצאים בעולם הזה תחת ממשלת השרים, יעברו להיות רק תחת ממשלת הקב"ה** ('זרע שמשון' לר' שמשון נחמני פרשת שמיני דף צח ע"ב טור א ד"ה פסוק כי אני ה' המעלה. ראה 'קנאת ה' צבאות' להרמח"ל בפרק 'שין ימנית ושמאלית' סוף ד"ה ואמר כאשר שממו עליך) במהרה בימינו, אמן.

בבקשה להתפלל עבור האשה הצדיקה המחכה כמה שנים לפרי בטן:
יוכבד חיה בת תמרה הי"ו
שזכות זיכוי הרבים בהחזקתה את הפצת העלון יעמוד לה, וה' יתברך יזכה אותה בהריון תקין ושלם, ותשמח האשה בפרי בטנה אשר ייוולד לה בקרוב, אמן!

הלימוד בעלון לרפואת הנערה שירה בת מוריה הי"ו

הפצת העלון לזכות:
לרפואת הילדה:
רומי בת טליה הי"ו

העלון לרפואה שלימה של:
מרים בת רבקה הי"ו

העלון לרפואה שלימה של:
רבקה בת חנה הי"ו

העלון לרפואה שלימה של:
מיכל בת סול הי"ו
אורך ימים ושנות חיים!

העלון לרפואה שלימה של:
לוּבָּה שרה בת מנחם צבי ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון לרפואה שלימה שלם:
רפאל משה בן רבקה הי"ו
בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, וזוכה לבריאות איתנה לאורך שנים!

העלון לרפואה שלימה לזכות:
אבישלום בן רות הי"ו

העלון לרפואה שלימה לזכות:
יעקב בן רחל הי"ו
שהי' יקומו ממיטת חוליו ויהיה בריא וחזק בכל אבריו!

הפצת העלון לרפואתם והצלחתם של
עליה בת אסתר הי"ו
שירה אושרת בת מסודי הי"ו
יעל בת שירה אושרת הי"ו
אליהו ויונתן בני שירה אושרת הי"ו
יוסף יצחק בן עליה הי"ו

העלון לרפואתו של אבינו
דוד יוסף בן זיולפה הי"ו
שיחזור במהרה לאיתנו בריא ושלם, אורך ימים ושנות חיים בשמחה!

העלון לרפואות הילדות
טליה אסתר בת אלינור הי"ו
(לבית משפחת מזרחי)
שירה בת אילנה הי"ו
זכות הל'מוד 'יעמוד להן לרפואה

העלון לרפואה שלימה לזכות:
אליהו בן גוֹבָּהָן ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון לרפואה שלימה לזכות:
ששון בן חנה ז"ל

לעילוי נשמת:
לאה מרים בת נחמיה ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

הפצת העלון השבוע גם לרפואת הילדה:
רומי בת טליה הי"ו

העלון לרפואה שלימה של:
חנה בת מָנוֹן הי"ו

העלון לרפואה שלימה לזכות:
מאיר בן משה ז"ל,
יונה בן שמואל ז"ל,
ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, **חיים בן לייב** ז"ל, **מרים בת שמואל** ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לעילוי נשמת:
רחל בת גרשון ושרה ז"ל
אשת דוד
דוד בן ישי ז"ל
הנולד מ'מרים
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לעילוי נשמת:
אליהו בן גינט ז"ל **ת. נ. צ. ב. ה.**

העלון השבוע גם לעילוי נשמת הרבנית הצדקת
אשת חבר:
עליזה יפה ז"ל **ת. נ. צ. ב. ה.**

העלון גם להצלחת
יהודית בת ורדה רוזיטה הי"ו

הפצת העלון השבוע להצלחת ידיד נפשו של מחבר העלון
שמואל בן אוֹלָבָה הי"ו
שהי' יתברך יזכה אותו להקים בקרוב בית נאמן בישראל

להפצה ותרומות ערכות ההדפסה:
052-7675933
alon.torat.haim@gmail.com